

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 11. 2024, čj. 10.01-000475/24-0003, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2025, čj. 11 A 6/2025-56,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o plné osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II. Soud **o d n í m á** žalobci částečné osvobození od soudních poplatků ve výši 90 %, které mu bylo přiznáno usnesením Městského soudu v Praze ze dne 8. 4. 2025, čj. 11 A 6/2025-21.
- III. Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- IV. Soud **v y z ý v á** žalobce, aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost, který podle položky č. 19 Sazebníku soudních poplatků (příloha zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) činí **5 000 Kč.**
- V. Soud **v y z ý v á** žalobce, aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **předložil plnou moc** udělenou advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti, **n e b o** ve stejné lhůtě **prokázal**, že má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal žádost o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Žalovaná žádosti nevyhověla a advokáta žalobci neurčila, a to z těchto důvodů:

- žadatel neprokázal, že je osobou, jejíž příjmové a majetkové poměry odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně, a nedoložil řádně doklady o svých poměrech (§ 18c odst. 4, § 18c odst. 5 věta první zákona o advokacii),
- žalobce zjevně nadužívá institut určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní pomoci,

- ze strany žalobce se jedná o zjevně bezdůvodné uplatňování práva (dle § 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii).

[2] Proti rozhodnutí žalované žalobce podal žalobu k městskému soudu, který žalobce usnesením osvobodil od soudních poplatků ve výši 90 %. Následně městský soud v záhlaví označeným rozsudkem žalobu zamítl. Uvedl, že neobstojí závěr žalované o zjevném nadužívání institutu určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní pomoci ze strany žalobce. Rozhodnutí žalované však obstálo, neboť městský soud potvrdil závěry žalované o zjevně bezdůvodném uplatňování práva a zároveň uvedl, že žalobce neuplatnil žalobní námitku k neprokázání příjmových a majetkových poměrů. Soud by byl oprávněn zrušit napadené rozhodnutí pouze v případě, neobstál-li by v rámci soudního přezkumu žádný z těchto důvodů. Žalobu proto zamítl.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (*stěžovatel*) kasační stížnost. S ní spojil žádost o plné osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[4] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[5] Zákonné podmínky pro přiznání osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. musí být splněny současně. Při posuzování, zda jsou uvedené podmínky splněny, se soud v první řadě zabývá otázkou zjevné neúspěšnosti návrhu. Teprve poté přihlíží k majetkovým poměrům žadatele. Opačný postup by byl z povahy věci v rozporu se smyslem § 36 odst. 3 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 11. 10. 2016, čj. 5 As 178/2016-15). NSS proto předně posuzoval, zda podaná kasační stížnost stěžovatele není zjevně neúspěšným návrhem.

[6] Pojem „*zjevně neúspěšný návrh*“ není v zákoně definován, proto NSS ve své judikatuře vymezil některé případy, kdy je obsah tohoto pojmu naplněn (např. rozsudek ze dne 19. 12. 2007, čj. 7 Afs 102/2007-72). Obecně lze říci, že zjevná neúspěšnost návrhu by měla být zjiřitelná bez pochyb, měla by být nesporná a jednoznačná i bez dokazování (blíže např. rozsudek ze dne 24. 3. 2006, čj. 4 Ads 19/2005-105, č. 909/2006 Sb. NSS).

[7] Jak se podává ze shora uvedeného, žalovaná rozhodnutí o neurčení advokáta založila na třech samostatných důvodech. Soud by mohl její rozhodnutí zrušit pouze tehdy, pokud by v soudním přezkumu neobstál žádný z těchto důvodů. Ze spisu městského soudu a napadeného rozsudku je zřejmé, že stěžovatel žalobou nenapadl rozhodnutí žalované z důvodu neprokázání příjmových a majetkových poměrů. To již nemůže dohnat v řízení o kasační stížnosti (srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.). Za této procesní situace nemůže být kasační stížnost stěžovatele úspěšná, neboť i v případě, že by NSS přisvědčil jeho kasačním námitkám směřujícím proti rozhodnutí žalované, zůstal by nadále zachován další, samostatný a nepřezkoumaný důvod, který sám o sobě brání zrušení napadeného rozhodnutí. Kasační stížnost je proto zjevně neúspěšná ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. NSS se proto již nezabýval osobními, majetkovými a výdělkovými poměry stěžovatele a žádost o úplné osvobození od soudních poplatků zamítl.

pokračování

[8] Z předloženého spisu městského soudu NSS ověřil, že městský soud stěžovatele osvobodil od soudních poplatků ve výši 90 %. S ohledem na § 36 odst. 3 s. ř. s. se toto dříve přiznané částečné osvobození vztahuje i na řízení o kasační stížnosti. Vzhledem k závěru o zjevné neúspěšnosti kasační stížnosti se však NSS dále zabýval otázkou, zda je v tomto případě namístě stěžovateli ponechat částečné osvobození od soudních poplatků přiznané městským soudem.

[9] Odnětí osvobození od soudních poplatků upravuje § 36 odst. 3 s. ř. s., podle nějž soud *přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly*. Podle doslovného výkladu citovaného ustanovení by se mohlo jevit, že odnětí přiznaného osvobození od soudních poplatků přichází v úvahu pouze tehdy, dojde-li ke změně nebo dodatečnému zjištění skutečností týkajících se osobních, majetkových či výdělkových poměrů účastníka řízení – a naopak ukáže-li se až později, že návrh je zjevně neúspěšný, nelze již osvobození od soudních poplatků odejmout. Takový výklad by však byl v rozporu se smyslem citovaného ustanovení. To má mimo jiné zabránit tomu, aby účastník těžil z toho, že zpočátku se skutečnosti rozhodné pro osvobození od soudních poplatků jevíly jinak, než následně v řízení vyplynulo. Tato logika proto platí jak ve vztahu k poměrům účastníka, tak ve vztahu ke zjevné neúspěšnosti návrhu (viz usnesení NSS ze 7. 5. 2019, čj. 7 As 94/2019-12, či ze dne 12. 5. 2023, čj. 8 As 13/2023-24). NSS tedy uzavírá, že osvobození od soudních poplatků soud odejme, i pokud se později ukáže, že návrh zjevně nemůže být úspěšný. NSS proto výrokem II odňal stěžovateli osvobození od soudních poplatků.

[10] Vzhledem k tomu, že žádost stěžovatele o plné osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti byla zamítnuta a soud mu odňal částečné osvobození od soudních poplatků, nebylo možné vyhovět ani jeho návrhu na ustanovení zástupce z řad advokátů (výrok III), protože podle § 35 odst. 10 s. ř. s. lze účastníkovi ustanovit zástupce jen tehdy, splňuje-li předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

[11] NSS proto výrokem IV vyzval stěžovatele ke splnění poplatkové povinnosti, která vznikla podáním kasační stížnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Podle položky č. 19 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou citovaného zákona, je kasační stížnost zaplatněna částkou 5 000 Kč.

[12] Soudní poplatek lze zaplatit:

- v hotovosti na [pokladně NSS](#) nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1100423825**.

[13] Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[14] Podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, je předpokladem pro výkon advokacie vysokoškolské vzdělání v oboru právo získané

1. v magisterském studijním programu studiem na vysoké škole v České republice, nebo
2. studiem na vysoké škole v zahraničí, je-li takové vzdělání v České republice uznáváno za rovnocenné vzdělání uvedenému v bodě 1 na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, anebo pokud takové vzdělání bylo uznáno podle zvláštního právního předpisu, a současně takové vzdělání odpovídá obsahem a rozsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice.

[15] NSS proto výrokem V tohoto usnesení vyzývá stěžovatele k doložení splnění podmínky podle § 105 odst. 2 s. ř. s. pro řízení o kasační stížnosti, a to buďto předložením plné moci udělené advokátu, nebo předložením dokladu o vysokoškolském právnickém vzdělání [vysokoškolský diplom o absolvování příslušného studia (postačí v kopii)].

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

Nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, soud řízení **zastaví** [§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) soudního řádu správního]. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Soud však řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by Vám mohla vzniknout újma, a ve stanovené lhůtě sdělíte soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doložíte, že bez své viny jste nemohli poplatek dosud zaplatit.

Pokud úhradu soudního poplatku provádí **jiná osoba než povinná**, je nutné do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

Nebude-li ve stanovené lhůtě předložena plná moc nebo doklad o dosažení příslušného vzdělání podle této výzvy, soud kasační stížnost **odmítne** [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.].

V Brně dne 13. ledna 2026

Vojtěch Šimíček
předseda senátu